СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 54. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 21-го березня 1944. No. 54. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, March 21, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПЛЯНУЮТЬ 200 БІЛІОНІВ НА ПОВОЄННІ РОБОТИ

ВАШИНГТОН. — Сенатська підкомісія для воєнних контрактів обрахувала, що після війни лишиться без праці 8,000,000 робітників. Щоб запобігти кризі заздалегідь підкомісія піддає думку, щоб уже тепер скласти плян для створення в Америці відповідної мирової продукції коштом $200,000,000,000. Коли упляняється відповідну господарку вцілості, тоді не буде страху за безробіття. Головою підкомісії є сенатор Джеймс Морей з Монтани. Він закидує теперішній адміністрації, що вже тепер показується її безрадність при викінчуванню й розвязуванню воєнних контрактів. Досі покінчено вже 13,000,000 таких контрактів, а ще багато підприємців мають претенсії до уряду з титулу тих контрактів. Крім цього багато нових справ ще накопичується. Підкомісія передбачує, що уряд буде мати надпродукції вартости 50 біліонів долярів з війни, а яких 2,500 воєнних фабрик нагло стане, отже може прийти до великої кризи.

УПРОЩЕНИЙ ПЛЯН ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Секретар скарбу Генрі Моргентав признає, що новий податковий плян, придуманий конгресом, є дуже влучний і дає нагоду кожному податковцеви позбутися виповнювання дотеперішних податкових виказів. Цей плян принятий в комісії способів і засобів палати репрезентантів, а тому, що він передискутований всесторонно вже і в сенаті, надіються, що сенат прийме його без змін. Головні засади нового податкового закону такі: Кожен податковець дістає звільнених від податку перших $500 заробітку, а потім по $500 за кожну дитину, чи кого там іншого, що має на своїм утриманню. Тому, що вимір податку буде в загалі такий самий як тепер, отже пересічно по 20 відсотків, і його будуть вибирати відразу при виплаті, податковець не матиме клопоту з виповнюванням податкових деклярацій. Надіються, що новий законопроект стане скоро законом і тому вже з днем 15 квітня оголосять постанову прилюдно.

ВЕСНА ПРИЇХАЛА НА БІЛОМУ КОНІ.

НЮ ЙОРК. — В тутешній околиці несподівано впав сніг і покрив грубою верствою землю саме в останньому дні зими, а на стрічу весні. Несподіваний мороз підготовив людей на довший холод.

ЗАСІВ ХАРЧІВ НА 1944. РІК ВИСТАРЧАЛЬНИЙ.

ВАШИНГТОН. — Воєнна Адміністрація Харчів проголосила звіт із перегляду харчової продукції на підставі домагання директора Воєнної Мобілізації Джеймса Ф. Бирнса ще з липня 1943. р. Із звіту показується, що всякі алярми про недостачу харчів для населення Америки є безпідставні і що до кінця 1944. року Злучені Держави будуть мати вистарчальну кількість харчів для свого населення. Одначе звіт остерігає теж, що загал не може дістати кожного артикулу споживчого, як це було в минулому. То в одній то в другій окрузі не стане сього або того, але буде чим прохарчувати всіх. — З різних околиць наспіли вісти, що в харчових складах є більше припасів, ніж населення може дістати на підставі пайкових значків. Уряд звертає увагу, що лише 4.6% таких припасів є під контролею уряду, а решта в руках приватних підприємців.

ВЗИВАЮТЬ ПЛЕКАТИ ГОРОДИ ПЕРЕМОГИ.

ВАШИНГТОН. — Для забезпечення харчів в Америці на найближчу мету Краєвий Дорадчий Комітет Городів віднісся до стейтових ґубернаторів, щоб вони допомогли населенню при плеканню Городів Перемоги в біжучому році, бо в минулому році в деяких стейтах цей рух не виказав належного зрозуміння.

ПОМЕР ШІКАҐОВСЬКИЙ „БИҐ БИЛ".

ШІКАҐО. — Найбільш мальовничий в політичній історії міста Шікаґа чоловік, Вилієм Гейл Тамсон, помер в 75. році життя. Тамсон був знаний під призвіщем „Биґ Бил", а вславився як трикратний посадник міста. У часі першої світової війни він був завзятим противником Англії і тому його підозрівали в прихильности до німців, а після війни він теж прозивав англійського короля.

НЮ ЙОРК НАЙБІЛЬШИМ ВОЄННИМ ПОРТОМ.

НЮ ЙОРК. — Війна причинилася до цього, що місто стало найбільшою воєнною пристанею у світі. Одна третина цілої американської воєнної продукції переходить тепер через Ню Йорк, як це виявив командант Прибережної Сторожі протиадмірал Стенлі В. Паркер.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі".

1,100 на Червоний Хрест з Союзового свята

НЮ ЙОРК. — Свято 50-Ліття У. Н. Союзу, влаштоване старанням Злучених Союзових Відділів Метрополітальної Округи в Ню Йорку дня 5. березня в Карнеґі Гол, було не лише великим мистецьким успіхом і народньою маніфестацією, але теж і успіхом гуманітарним, як це виказує звіт голови Ювилейного Комітету Дмитра Галичина. З маніфестації прийшло на Американський Червоний Хрест $1,100. На цю суму складаються такі жертви: З коверток на салі $775, у чому є від У. Н. Союзу $300, а з чистого доходу з концерту $325, разом передано А. Ч. Хрестови суму $1,100.

ПРИЗНАННЯ БАДОЛІЯ ЦЕ ЗЛОМАННЯ УМОВИ СОВЄТАМИ

ВАШИНГТОН. — Колюмніст Марк Соливан обговорює признання Совєтами італійського уряду Бадолія і передає настрої, які запанували з цієї нагоди серед столичних дипльоматів. Тому, що секретар стейту Кордел Гол віднісся до маршала Сталіна з домаганням вияснення такого кроку, Соливан вияснює конечність американського жадання. Він каже, що ніхто з американських урядовців не знав про наміри Сталіна наперед, бо він не повідомив про це ні президента ні секретаря стейту. Америка знову не могла припускати, щоб большевики признали королівський уряд Бадолія, якому вони були противні засадничо. Поведінка Сталіна викликала теж заколот серед радикальних прихильників Совєтів, бо вони закидали Америці консерватизм і невмісне толерування уряду Бадолія. Радикальним елементам не могло снитися, щоб комуністи могли здобутися на таку несподіванку. Тому ніхто навіть приблизно не всилі пояснити, що спонукало Сталіна до такого кроку. Та без огляду на причини загальна опінія в столиці така, що Сталін поломав умову, заключену між трьома потугами, хоч би ця умова була неписана.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ПРОСЛІДЖУЄ ВІНЧЕЛА

ВАШИНҐТОН. — Радіо промови Волтера Винчела, який дався в знаки не лише різним орґанізаціям, але теж і конґресменам своїми безупинними напастями на їх характер і діяльність, будуть прослідженi конґресовим комітетом Даєса. Радіові стації мають предложити комітетови всі промови Винчела, починаючи зперед двох літ.

Заповідають нову конференцію Рузвелта, Чорчила й Сталіна

ЛОНДОН. — У дипльоматичних кругах ходить чутка, що президент Рузвелт, премієр Чорчил і премієр Сталін мають незадовго знову стрінутися. Мовляв, власне в звязку з тою конференцією прибув до Лондону Едвард Стетініус, американський підсекретар стейту.

ЯПОНСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ВЖЕ ПРИПУСКАЄ МОЖЛИВІСТЬ ПРОГРИ

ЧУНКІНҐ. — Один китаєць, що вчився медицини в японському університеті в Токіо до липня 1943. року, подає, що вже минулого літа японська інтеліґенція припускала, що Японія може програти війну. Неосвічені верстви японського народу ще далі вірують у певну японську перемогу.

ЗАКИДАЮТЬ ПОЛЯКАМ В ІРАНІ РІЗНІ ЗЛОВЖИТКИ

МОСКВА. — Джеймс Алдридж, кореспондент „ПівнічноАмериканського Ґазетнього Аліянсу", подає, що 130,000 поляків, котрих зорґанізовано в військові частини в совєтському союзі, а котрі опісля з нього вийшли до Ірану, допускалися там різних зловжитків. Кореспондент каже, що про факти зловжитків знали всі чужинецькі кореспонденти, але аліянтська цензура не пускала писань про них у світ, бо мовляв поляки це союзники.

ЧУТКИ ПРО АЛІЯНТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ РУМУНІЇ

БЕРН. — Часопис „Журналь де Женеф" наводить слова якогось незгаданого по імені дипльомата, що мовляв Аліянти предложили вже румунському урядови умовини, на основі котрих вони готові зробити з Румунією угоду. Ці умовини предложено князеви Стірбейови. Аліянти мовляв пропонують Румунії границі з 1940. року; отже Басарабія мала би відійти до совєтського союзу. Зате Румунія мала би дістати Семигород, а за що Мадярщина дістала би Добруджу.

Британське радіо остерігає Румунію зірвати якнайскорше з Німеччиною.

ФІНСЬКИЙ УРЯД НЕ ПОДАВ ПАРЛЯМЕНТОВІ ЗВІТУ ГОЛОВ. КОМАНДАНТА

СТОКГОЛЬМ. — У звязку з розбитими мировими переговорами між Фінляндією й Росією приходять вісти з Гелсінкі, що фінський уряд, предкладаючи фінському парляментови до потвердження свою пропозицію відповіди Росії, не подав парляментови до відома заяви ґенерала фон Манерґейма, головного команданта фінської армії, в котрій ґенерал сказав, що проти офензиви російських військ фінська армія не зможе устоятися.

Розкриття цеї заяви ґенерала викликає серед послів і публики негодування проти уряду за її затаєння.

ДВО-ТОНОВІ БОМБИ. — На великий бомбовик системи Галифекса вантажать десь у Британії дві бомби, по 4,000 фунтів кожна. Коли так виглядає дво-тонова бомба, можемо собі уявити, як виглядають бомби по шість тон, які останніми часами почали вживати аліянтські летуни для розбивання фабрик.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВСТУПАЄ В БАСАРАБІЮ

ЛОНДОН. — Червона армія переправилась через Дністер, вступила в Басарабію 30 миль широким фронтам і заняла понад сорок місцевостей на західному березі ріки. Армія ґенерала Конева перейшла Дністер між Ямполем, котрий заняла вона була в суботу, та Подільським Могилевом, у котрому ще йдуть завзяті вуличні бої. Між іншими червона армія заняла в Басарабії місто Сороки.

Далі на півночі „перша українська армія" ґенерала Жукова, що наступає на Львів, заняла місто Кремянець на Волині та Сестратин, що лежить 58 миль від Львова. Добуття Кремянця подала Москва в спеціяльним комунікаті, зазначуючи, що ця місцевість є з природи знаменитою твердинею, а крім цього німці її сильно укріпили.

На схід від басарабського сектору червона армія наступає далі на Первомайське й Вознесенське.

У суботішньому комунікаті Москва подала, що червона армія доконала в південній Україні десять німецьких дивізій.

РЕЙДИ НА РАЙХ ДАЛІ ЗРОСТАЮТЬ.

ЛОНДОН. — Американська повітряна сила з Британії й Італії ще збільшила свої удари по Німеччині. Великі літаки з тих двох баз били по західному й південно-західному фронті Гітлерової фортеці. На заході найбільше потерпіло французьке місто Па-де-Калє. Потерпіли теж німецькі фабрики в Австрії, передовсім у Кляґенфурті й Ґрацу.

Британські бомбовики потім били по нацистичних інсталяціях у Франції та в Франкфурті над Меном.

БОРОТЬБА ЗА КАСІНО ДОХОДИТЬ ДО КІНЦЯ.

НЕАПОЛЬ. — Протяжна битва за італійське місто Касіно добігає до кінця. Німці билися за нього завзято й навіть у розбитому зовсім аліянтською артилерією місті мали ще деяке успіхи; та Аліянти вже взяли над ними верх і нині німці держаться тільки в західній частині зовсім зруйнованого міста.

Американські літаки, що мають бази в Італії, скидали бомби на різні ворожі інсталяції по італійських містах, головно по ворожих летунських майданах.

ПЯТЬ БРИТІЙСЬКИХ СЛУП ЗАТОПИЛО ШІСТЬ СУБМАРИН.

ЛОНДОН. — Британська адміралція подала вістку, що 5 британських ескортових слуп, себто одно-щоглових вітрильних човнів, затопило на Атлянтику 6 ворожих субмарин у бою, що тривав 20 днів. Лорд адміралції називає цей подвиг одним з найкращих досягів британської історії.

ЗНОВУ БОМБАРДУЮТЬ СОФІЮ.

БЕРН. — Аліянтські бомбовики з Італії били знову по болгарській столиці Софії.

Болгарський міністерський кабінет приказав всім жінкам і дітям покинути Софію; в місті мають остатися лише змобілізовані мужчини, звязані з конечною урядовою роботою. Подорожні, що виїхали недавно з Болгарії, кажуть, що Софію вже покинуло все населення; приказ уряду робить обовязковим те, що люди робили добровільно.

ЗНОВУ ОСТРІЛЮЮТЬ ВОРОЖІ КОРАБЛІ НА КАНАЛІ.

ЛОНДОН. — Британські гармати віддали у понеділок ранком коло 50 сальв на ворожі кораблі, що пробували перемикнутися проливом Доверу. Результату канонади не оголошено.

ЯПОНЦІ ПОЧИНАЮТЬ ОФЕНЗИВУ НА ІНДІЮ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Японські війська в Бурмі почали на велику скалю операції проти Індії. Вони вже перейшли в кількох точках ріку Чиндвин, а їх летуни бомбардували два рази індуське місто Імфал. Бомби розбили дві святині та вбили певне число гіндусів.

АДМІРАЛЬСЬКИЙ АРХИПЕЛЯҐ УЖЕ ВЕСЬ В АМЕРИКАНСЬКИХ РУКАХ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — У суботу, коло 6. години вечором, американські війська першої дивізії кавалерії добули острів Лоренґав-он-Манус, чим довершили заняття американцями цілого Маршальського архипеляґу.

Заняття Маршальських островів довершено за 18 днів. Японці потерпіли при тому колосальні втрати в людях і воєнних матеріялах.

Американські бомбовики скидали знову бомби на Вевак, на Новій Ґвінеї, а інші аліянтські літаки полетіли 2,400 миль і бомбардували японську базу Сурабаю, на острові Джаві.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Новий „заклик до зброї"

У „Ню Йорк Таймс Голу" в Ню Йорку відбулися в четвер збори для розгляду повоєнної відбудови. Хоча в дискусії над цею справою забирали голос представники купецтва, промислу й зорганізованого робітництва, при чому кожний з цих чинників був заступлений справді визначним представником, всі вони погоджувалися на певні засадничі річи, так що ми можемо тут говорити про погляди як про поінформовану опінію американського загалу.

Передусім представники купецтва, промислу й робітництва згодилися в тому, що питання мирової відбудови є таким самим важним питанням, як виграння війни. Колиб таке сталося, що ми виграли війну, а „програли мир" у тому значенню, що не потрафили перейти до мирного життя та впорядкувати його для щастя всього громадянства, то це було би для нас таким нещастям, як програння війни.

Всі бесідники далі погодилися на те, що зо закінченням війни Америка стане перед кольосальними проблемами. Передусім до мирного життя поверне кілька міліонів вояків. Ціла воєнна продукція закінчиться й прийдеться бизнес приноровлювати до мирних потреб.. Повертаючі ветерани будуть становити одну з важких проблем: з одного боку, вони воюють тепер у тому переконанню, що Америка забезпечить їм подостатком нагод зажити добрим життям, а з другого боку багатьох з них набуло в армії спеціяльних технічних знань, які вони захочуть використати в цивільному життю.

Представники трьох суспільних чинників згідно висказували віру в те, що Америка дасть собі раду з тими проблемами. Одначе рівночасно вони подавали умовини, при яких це можливе. Зо слів їх виходило би, що це може статися тоді, як для розвязки позоєнної відбудови обєднаються: робітництво, підприємці й уряд. Колиб між ними не було згоди або кооперації, колиб навіть два чинники пішли в один бік, а третій в інший, то від цього може потерпіти все громадянство трагічну невдачу.

Як другу передумову доспіху повоєнної відбудови дебатуючі представники подали, для багатьох слухачів зовсім несподівано, — ще одну умовину: праця коло повороту з воєнної на мирну стопу має переводитися відважно, рішучо й обачно, а головно вона повинна початися вже тепер. Цю дивну для багатьох думку вони обгрунтували зовсім поважно: уже тепер повернуло до мирного життя понад міліон мужчин, а до кінця 1944. р. вернеться три чверти міліона. Чим дальше, тим більше буде приспішуватися темпо цього повороту. Тому й сказав один з бесідників, видно зо згодою інших, що вже тепер треба кликати громадянство починати виробляти пляни для повоєнної реконверзії, — як він висказався, вже тепер треба видати „другий заклик до зброї".

Другий наклад „Історії України" -- на вичерпанню

До праці на культурному полі, яка прямує до того, щоб причинитись в американському світі до поширення правди про минуле українського народу, як і про його національні та загально-людські ідеали, належить видана заходами У. Н. Союзу „Історія України" М. Грушевського. Видавництво Ейльського Університету видало цю книжку під кожним оглядом культурно. А ті, що заходились біля перекладу і обрібки, поставились до свого завдання сумлінно й дбайливо. Як одно так і друге завважили на тому, що отсе видання стрінулось з прихильною оцінкою своїх і чужих.

Наші організації, а то й поодинокі громадяни, зробили добру прислугу українському імені в Америці тим, що подбали, щоб ця історія України дісталась до різних американських бібліотек, чи до рук визначних американців. Хоч зазначимо, що до найважніших інституцій, чи теж одиниць, вислано цю історію зараз по її появі на книгарськім ринку — коштом і заходом У. Н. Союзу. До цього треба ще додати й те, що ця історія є теж у многих домах американських українців. Та, як говорити щиро й отверто, ще є дуже а дуже багато таких домів, що цеї історії України не мають, хоч мають тут роджених і вихованих дітей, які перші повинні б з цею історією обзнакомитись. І це заставляє нас повідомити наш загал, що перший наклад „Історії України" вже розійшовся, а й з другого не остало багато. Третього накладу не буде, бо вже склад розібраний. Ось і тому треба спішитись з замовленнями, бо як цей наклад вичерпається, то вже книжки не буде можна купити. А така книжка повинна чейже бути в кожній свідомій і культурній українській хаті!

І є ще одно, на що слід напятати. З України забираються німці й незабаром одиноким слідом по націстівській неволі буде націстівське варварство й руїна, яку счинили в Україні німецькі наїздники. Та це ще не означає, що Україна, визволившись з націстівської неволі, вже стала вільною, а український нарід осягнув те, що є його ідеалом. Ось тому ще далі так дуже потрібна така книжка як „Історія України" М. Грушевського, бо вона подає правду про справжні змагання українського народу. Ось ту правду треба ще далі подавати в руки многих людей, до яких поглядів на міжнародні проблеми прислухуються різні урядові чинники. А так є, що многі з тих людей мають нераз мильний погляд на українську справу, будучи під впливом пропаганди, ворожої повному визволенню українського народу. І на це треба далі памятати й далі „Історію України" М. Грушевського поширяти. А в першу чергу треба подбати, щоб ту історію вивчило наше молоде покоління. Треба, щоб воно її читало. А щоб так певно сталось, треба ту історію мати у своїй власній хаті. Треба з неї робити дарунок на уродини, чи з інші нагоди — своїм дітям і внукам.

Проф. Микола Чубатий.

Демократія та охльократія в українській історії

I.

Що це демократія, а що охльократія.

Обидва поняття, демократія та охльократія, є прастарого, грецького походження. Саме слово демократія є зложене з двох грецьких слів — „демос" і „кратія". Демос означає по українськи масу народу в доброму розумінню, отже, загал одиниць, з яких складається нація. Слово „кратія" означає силу, вплив, значіння. Оба слова, демо-кратія, злучені разом в одно слово означають такий лад, де силу та вплив на вирішування всіх державних та громадських справ взагалі має загал громадян. Тому поняття слова демократія є прямо противне поняттю диктатури чи абсолютизму, де не загал, а тільки одна особа диктатора чи абсолюта диктує, як і що має бути. Слово демократія повстало — як сказано — вже в старинній Греції, бо там теж перший раз в історії був примінений такий порядок громадського життя, що загал вирішував громадські справи вільними голосами й рядила воля правильної більшости. Взором такої демократичної держави впродовж довгих років була атенська република 5-го століття до Христа, правлена демократичним способом.

В Греції, ближче говорячи в Атенах, зродився теж другий термін та поняття — охльократія. Слово охльократія зложене теж з двох слів „охльос" та „кратія". Охльос значить в грецькій мові те саме, що в українській мові слово чернь. А слово „чернь" в українській мові означає також масу, але не ведену порядочним демократичним способом, але таку масу, де на чоло висуваються звичайно люди невідповідальні за свої виступи, а тому і одиниці громадсько менше вартні. Вони терроризують загал статочних громадян та не допускають до демократичного вирішування громадських справ. Друге слово „кратія" вже нам відоме, означає силу, вплив. Обидва слова, злучені разом в одно слово — охльократія, означують такий громадський лад, де не статочно думаючий загал має вплив на вирішування громадських справ, а тільки одиниці, що не мають почуття громадської відповідальности за те, що говорять і творять. Там, де панує охльократія, верховодять отже невідповідальні крикуни. Вони потягають за собою некритичну чернь, склонну до авантур і при її помочи вони паралізують правдиво демократичне вирішування громадських справ. Більшість тоді не всилі прийти до голосу, її закричує крикилва та авантурнича меншина.

Звичайно за черню, чи охльосом стоїть хтось другий, що добре знає, чого він хоче. Серед черні-охльосу вкривається звичайно кандидат на диктатора, або такий, що хоче по диктаторськи рядити громадою, бо при правдивій демократії він не діпняв би свого. Він умисне висуває авантурничі одиниці, що кидають крайні кличі, куди крайніші як правдиві демократи, щоб затуманити та потягнути за собою менше критичні одиниці доброї волі. Пружина, що кермує черню-охльосом, звичайно прямує до повалення та підірвання значіння правдивих патріотів та правдивих демократів.

Слово охльократія, як теж звироднілий, нездоровий демократизм, прозваний охльократією, зявилися також перший раз в історії в Греції, в Атенах вже на руїнах правдивої грецької демократії. В Атенах, в часі їх національної катастрофи, по програній так званій Пельопонезькій Війні появилися фальшиві провідники народу, що кидали між народ крайні кличі, потягали за собою некритичну масу. На народних зібраннях висували звичайно чернь, що приплескувала несумлінним крикунам, а тероризувала правдивих патріотів. В Атенах тоді на місце давної здорової демократії запанувала охльократія, ведена несумлінними провідниками, званими демагогами.

Як бачимо, зі словом здегенерованої, зіпсутої демократії звязане нове поняття лідера черні — демагога. Демагог це звичайний ошуканець народних мас. Він обріхує маси, обіцює їм неправдиві річи, такі, яких нема та не може бути. Як охльократія це звироднілий рід демократії, так само демагог це звироднілий тип демократичного лідера. Демократичний лідер це людина відповідальна за свої слова та свої вчинки. Він не обіцяє масі більше, як може сповнити. Він не буде грати на низьких інстинктах мас, їх обріхувати, щоб осягнути тільки своє, а самі маси лишити на поталу судьби, або затягнути її в ще більше нещастя.

Демократія та охльократія в старій українській історії.

Там, де є правдива демократія, там зчасом мусить теж появитися і охльократія. Бо як людський організм не все здоровий і час від часу приходить хороба та організм занепадає, таке саме буває і в громадському житті. І тому демократія часто вироджується в охльократію, ведену демагогами.

Український нарід своєю духовістю та своєю національною традицією це нарід демократичний. Вже в передісторичних часах вирішували українці свої справи на громадських вічах, в яких брали участь всі представники родів. Демократичним способом на вічах відбувалися теж народні суди. Навіть в часі старої української київської держави в проводі якої стояли князі чужого варязько-скандинавського походження, скоро бере перевагу демократичний лад і князі приневолені скликати громаду столичного міста на віче та з нею радитися над всякими, державними справами. Це була справдішна демократія, бо маса через своїх представників мала голос в державних справах, але це була маса відповідальна за добро цілої держави.

Але в Україні часто стрічаємо в старих літописах теж і згадки про демагогів, що на чолі черні доводили до бешкетів та переворотів, шкідливих для цілої держави, постійно загроженої наїзниками варварами. Деколи мається враження, що стара здорова українська демократія перемінилася в панування черні, в охльократію. Таке враження відноситься з внутрішнього ладу, що запанував в самім Києві в столиці староукраїнської держави в середині 12-го століття. Руїницькі сили викликували там на вічах замішання та бешкети, що довели Матір Українських Городів до стану правдивої анархії. Нераз що пару місяців міняв Київ князя. З того користали варварські половці-степовики та немилосердно нищили українську землю.

З того панування охльократії в Києві в половині 12-го століття скористав теж праотець московських царів, суздальський князь Юрій Довгорукий, що зі Суздая хвилево опанував Київ. Кілька літ пізніше його син та наслідник Суздальський князь Андрій Боголюбський, 1169 року, використовуючи панування охльократії в Києві наїхав на Київ та його в страшний спосіб злупив не ощаджуючи навіть Божих храмів дарма, що суздальська держава приняла християнську віру від Матери Руських Городів, з Києва. Це була перша інвазія москвичів на Київ та на Україну. Опанування Києва та його страшне зруйнування було можливе тільки тому, що київська демократія виродилася в охльократію, а місто відповідальних за добро батьківщини давніх статочних „старійшин родів" провід київської маси опинився в руках демагогів, що так ревно репрезентували київські маси та її добро, що аж помогли диктаторським та абсолютним князям Суздаля опанувати та зруйнувати Київ. Цей перший наїзд суздальців-москвичів на Україну при помочі замішання, викликуваного українською охльократією 12-го століття, це немов прототип тих всіх змов пізніших московських агентів з українськими охльократами, що й в пізніших часах, зокрема козацьких та недавно за нашої памяти помагали Москві опанувати Україну.

(Докінчення буде).

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ФЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

43)

Останок ночі 28—29 липня в козацькому постою мало хто спав. Пів шляху, що відділював козацьку кінну армію від головних ворожих сил, пройдено для ворога непомітно. З кожною годиною зближувалася грізна зустріч з сильною ворожою армією, і подумати належало, яким способом также непомітно до ворога підійти на найближчу відстань. Рядове козацтво вірило в своїх вождів, тож зайвими сумнівами себе не клопотало. Готувалося до ранішнього бою і дальшого походу: витирало затравки у мушкетах, гострило шаблі, направляло сідла, стремена, підпруги... Дехто примірював шоломи, мисюрки й панцирі полонених, та з непризвичаєння чулися у панцирях наче звязаними, а шоломи й мисюрки заборонила вживати старшина, щоб в час бою не вносити у козацькі ряди замішання: в бойовій гарячці козаки могли приняти убраних в шоломи своїх товаришів за драгонів і знести шоломи з головами разом.

Не спали сотники, полковники, не спав наказний гетьман. Радилися, щож далі діяти. З більшими чи меншими стратами Холмець буде занятий, навіть тоді, колиб бран не вдалося відкрити хитрощами. Та щож далі? Стало необхідним витворити ясний плян діянь, приготуватись на всякі несподіванки, всякі неймовірні можливості. Бути до всього готовому, мати ясну думку і швидке рішення у всяких безвиглядних становищах, — належить до прикмет кожного здібного вожда війська. Кричевський дав можливість висказати свої думки кожному старшині і ті думки зсумовував лише у своїй голові.

Сиділи в темряві так, що обличча одні других не бачили. Полковник Голота, командант Брагинського полку, настоював на принятті його думки — знищити Холмецьку залогу — великим трактом гнатися під Лоїв і заатакувати Радзивіла з півночі. Почувши гомін бою, полковник Подобайло здогадається у чому справа і пічне переправу через Дніпро. Успіх задуму, — на гадку полковника Голоти — полягав у тому, що простір Холмець—Лоїв козацька армія по доброму шляху покриє за три пів години і впаде на литовський табор зовсім несподівано. Цю думку піддержала вся старшина Брагинського полку й кількох з інших полків. Розбором добрих і злих сторін проєкту полковника Голоти, Кричевський доручив занятися полковникови Чорнобильському. — Панькевичу. Старий поставився до проєкту критично:

— Плян твій, пане полковнику Григорію, добрий, кращого нам і не бажати. От тільки два неясних місця у ньому: Перше — не маємо певности, чи й справді нам удасться захопити чи знищити усю Холмецьку залогу. Може бути й так, що литвини вишлють до князя повідомлення про напад наш ще в початку бою, поки наші сотні околять місто. А колиб і невдалося їм, тож може і якийсь міщанин вирватись та нами незавважений пробратись до князя, щоб йому прислужитись... Міщанам вірити можна, всёж, побачивши наші невеликі сили, між ними знайдуться такі, що князеви прислужитись схочуть, як не за нагороду, то зо страху перед карою. Може статися так, що ми гнатимемось на табор литовської армії, а там на нас ждатимуть у поготівлі, привитають гарматним огнем наші кольони так, що і до бою не поспієм свої полки розвинути. У Радзивила шістьдесять гармат, та й табор з півночі укріплено. Друге — нема певности і на полковника Подобайла. Адже він звязаний у руках німецькою піхотою над Сожею. Гінців до нього післати не можемо, їх переловлять німці. А надіятись на те, що Чернигівський полковник пічне переправу на самий гомін бою — занадто безосновно. Мало хіба причин може бути такого бойового гомону? Може Радзивил наслати військо з гарматами на поблизьке неслухняне село, може битись з якоюсь незначною козацькою частиною, а можеж викликати враження бою і навмисне, щоб викликати полковника Подобайла з укріплень зза Дніпра. Чернигівський полковник зарозважний, щоб так, без ніякої певности й без звязку з нами післав свій полк на нехибну смерть. На мою думку литовський князь знищить у щент наші полки без великих страт і без користи для України.

Заговорив до ньому полковник Бруяка. — старий я вояк, панове полковники, та вмію оцінити гаряче бажання нашої старшини, як скорше з княжою армією помірятись силами. Полковник Михайло розуміє хіба пляни Брагинського полковника і докладно їх вияснив. Свого, іншого, пляну нам не подав. По мойому, головне наше завдання на часі захопити Холмець. Опісля зникнути з очей ворога так, як зникли зпід Річиці, пробратися непомітно під самий литовський табор, звязатись з Чернигівським полковником і бій почати з боку, звідки ворог нас найменше сподівається. Коли Холмець ми захопимо, то певним можна бути, що князь за дві-три години про те знатиме, і нас з боку Холмця чекатиме. Не кожному з нас хотілосяб знову западатись в ліси і багна, брохатись у трясовинах і тратити кілька діб часу на шлях, що його пройти можна за три-чотири години доброю дорогою. Та коли годі інакше, тратячи на часі, ми певні будемо, що ворогом незавважені зблизимося до нього на відстань, звідки й атаку можна буде розпочати.

Полковник Пішко піддержав думки полковника Бруяки. Тим часом прибули висланці звідтам з повідомленням від трьох, зісталих у місті. Нараду перервано. Старшини розійшлися по частинам. Чуть світало, коли полковники повели свої полки на вихідні для нападу становища. Київський і Чорнобильський полки заняли ліси на південному боці Холмця, по обох сторонах шляху на Лоїв. Овруцький і Брагинський з західного і північного боку — по шляху на Річицю. Східна сторона містечка впиралася у придніпровий ліс. Там для кінноти не було де до часу заховатись; ліс від ріки вирубувався й лиш десь не десь траплялися на зрубі кріслаті дерева. Наказний гетьман з прибічниками став на стину Овруцького і Київського полків, обома безпосередно кермуючи. При ньому стояли і оба полковники.

Ждали довго. Зійшло сонце, а місто не подавало ознак життя. Повилазивши на дерева козацькі дозорці ясно бачили скріплювання варт коло брам на головній вулиці. Дали знати полковникам. Ті готовились вести вже в атаку полки. Наказний гетьман здержав їх:

(Дальше буде).

Звіт Головної Контрольної Комісії У. Н. Союзу

Головна Контрольна Комісія У. Н. Союзу виповняє свій обовязок, приписаний статутом У. Н. Союзу для цього уряду.

За 1943 рік контрольна комісія перевела два рази контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу, а це в місяці липні 1943 року і тепер в місяці лютім цього року.

Звідомлення контрольної Комісії з контролі, переведеної в липні 1943 року, було проголошене в органі У. Н. Союзу „Свобода" в числі 155, 11-го серпня 1943 року, а звіт з теперішної контролі слідує:

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. липня 1943 до 31. грудня 1943 року.

З початком липня 1943 р. було повнолітних членів		31,162
За час 6 місяців:	принято нових членів	827
	принято наново	249
	принято з переступними листами	120
	принято з інших кляс	33
	Разом	32,391
За час 6 місяців:	суспендовано	378
	відійшли з переступними листами	121
	відійшли до інших кляс	33
	відійшли зо зворотом у готівці	42
	відійшли на безплатне продовження	5
	відійшли на виплачене обезпечення	2
	померли	150
	Разом	731

Віднявши 731 від 32,391 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1943 р. 31,660

Крім активних членів в Союзі є іще 64 члени на виплаченім обезпеченні, а 460 на безплатнім продовженні.

Департамент старших членів збільшився за пів року на 498 членів.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ.

З початком липня 1943 р. було всіх дітей членів		10,106
За час 6 місяців:	принято нових дітей членів	695
	принято наново	105
	принято з переступними листами	29
	принято з інших кляс	34
	Разом	10,969
За час 6 місяців:	суспендовано	255
	відійшли з переступними листами	31
	відійшли до повнолітних членів	233
	відійшли до інших кляс	32
	відійшли зо зворотом у готівці	7
	відійшли на виплачене обезпечення	1
	відійшли на безплатне продовження	3
	померли	7
	Разом	569

Віднявши 569 від 10,969 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1943 р. 10,400

Крім повищого числа дітей, в Союзі є іще 22 дітей на виплаченім обезпеченні, а 274 на безпалтнім продовженні.

Молод. Департамент збільшився за пів року на 294 дітей.

Маючи на увазі, що з початком 1943 року було всіх повнолітніх членів і дітей разом 40,502, а знов з кінцем 1943 року те загальне число виносило 42,060, то загальний приріст у членах за рік 1943 виносив 1,558.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. СІЧНЯ до 31. ГРУДНЯ 1943 Р. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

ПРИХОДИ:

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
Липень	68,567.69	3,655.52	2,879.13	355.48	101.81		12,931.00	500.00		1,287.30	382.77	45.15	33,502.07		3,671.39			5,078.62	160.50	133,118.43
Серпень	62,193.94	5,210.00	2,239.38	260.06			13,310.80	702.18	31.07	889.30	786.85	71.84	11,574.65		2,580.57			5,529.53	425.00	105,805.17
Вересень	63,188.81	16,195.75	5,896.42	263.31		228.75	13,404.50			741.30	14.72	288.11	9,738.77	30,336.25	3,212.12			5,136.49		148,645.30
Жовтень	60,196.33	4,232.90	1,080.86	487.60			14,168.21			454.80	2,065.03	119.94	1,114.06	3,044.11	4,046.37	9,500.00		5,559.04		106,069.25
Листопад	65,034.59	5,650.00	1,680.43	2,679.67		62.50	12,410.31	166.67	300.00	547.80	68.37	138.14	47,222.34	25,687.50	3,155.67	54,292.28		5,797.64		224,893.91
Грудень	64,582.54	16,199.92	16,363.74	3,578.65	41.63		12,776.77	2,362.05		484.80	7,257.47	1,369.05	20,706.57	7,563.15	10,011.81		57,831.99	6,480.21		227,610.35
Разом	383,763.90	51,144.09	30,139.96	7,624.77	143.44	291.25	79,001.59	3,730.90	331.07	4,405.30	10,575.21	2,032.23	123,858.46	66,631.01	26,677.93	63,792.28	57,831.99	33,581.53	585.50	946,142.41

РОЗХОДИ:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund	РАЗОМ
Липень	22,038.45	22,264.94			3,214.99		1,498.10	313.38	5,128.47		6,865.50	1,012.00				129.41	62,465.24
Серпень	31,245.20	12,835.44			2,342.08		1,169.93	430.90		46,118.75		264.00				273.44	94,679.74
Вересень	24,255.72	14,013.57			1,513.00	200.00	670.25	305.69		265,615.00		376.68				89.38	307,039.29
Жовтень	29,341.17	21,021.53			2,375.39	415.00	813.38	305.31	2,300.00	35,507.50		480.00				141.55	92,700.83
Листопад	42,321.50	13,381.12			2,174.33	500.00	4,982.87	314.71	36,000.00	20,000.00		2,625.33				341.12	122,640.96
Грудень	55,576.42	25,687.45			5,517.96	815.00	1,413.09	303.39		872.35	3,300.00	3,305.52				41,636.09	138,427.27
Разом	204,778.46	109,204.05			17,137.75	1,930.00	10,547.62	1,973.38	43,428.47	368,113.60	10,165.50	8,063.53				42,610.99	817,953.35

ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА 1943. РІК.

ПРИХОДИ:

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
1-ий ½ рік	389,930.73	47,050.50	20,311.17	3,289.45	167.18	15.00	78,641.56	5,295.30	220.82	6,708.43	6,374.86	604.42	63,538.13	5,225.00	23,804.71			33,517.47	412.00	685,106.73
2-ий ½ рік	383,763.90	51,144.09	30,139.96	7,624.77	143.44	291.25	79,001.59	3,730.90	331.07	4,405.30	10,575.21	2,032.23	123,858.46	66,631.01	26,677.93	63,792.28	57,831.99	33,581.53	585.50	946,142.41
Разом	773,694.63	98,194.59	50,451.13	10,914.22	310.62	306.25	157,643.15	9,026.20	551.89	11,113.73	16,950.07	2,636.65	187,396.59	71,856.01	50,482.64	63,792.28	57,831.99	67,099.00	997.50	1,631,249.14

РОЗХОДИ:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund	РАЗОМ
1-ий ½ рік	236,469.46	101,461.45	419.61		12,379.95	3,532.50	8,348.02	1,881.77	172.95	259,793.75		4,109.81	1,300.00			1,289.09	631,158.36
2-ий ½ рік	204,778.46	109,204.05			17,137.75	1,930.00	10,547.62	1,973.38	43,428.47	368,113.60	10,165.50	8,063.53				42,610.99	817,953.35
Разом	441,247.92	210,665.50	419.61		29,517.70	5,462.50	18,895.64	3,855.15	43,601.42	627,907.35	10,165.50	12,173.34	1,300.00			43,900.08	1,449,111.71

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем червня 1943 остала	$ 519,914.09
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1943	946,142.41
Разом	$1,466,056.50
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1943	817,953.35
Готівка з кінцем 31. грудня 1943 остає	$ 648,103.15

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1943 РІК:

Готівка з кінцем 31. грудня 1942 року остала	$ 465,965.72
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1943	1,631,249.14
Разом	$2,097,214.86
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1943	1,449,111.71
Готівка з кінцем 31. грудня 1943 остає	$ 648,103.15

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	$ 648,103.15
Морґеджі	941,838.33
Бонди	3,774,036.93
Реальности	837,700.00
Позички членам	516,417.76
Друкарня і книгарня	8,564.79
Ноти	300.00
Разом	$6,726,960.96

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$6,073,171.62
Посмертний фонд старого роду обезпечення	74,070.71
Адміністраційний фонд	197,820.17
Резервовий фонд	13,142.80
Запомоговий фонд	91,944.02
Народний фонд	16,288.24
Конвенційний фонд	36,592.64
Contingent Fund for protection of Investment & Mortality	116,082.41
Фонд Згоди Братств	22,693.77
Сирітський фонд	85,154.58
Разом	$6,726,960.96

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. СІЧНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1943. Р.

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Продаж реальностей	Перенос на обезпечення бондів	РАЗОМ
Липень	5,366.15	100.00	259.81	934.50			2,991.93					9,652.39
Серпень	4,941.45	875.00	980.99	797.50			2,371.79					9,966.73
Вересень	5,284.92	1,457.50	424.35	973.00			1,409.53					9,549.30
Жовтень	5,204.48	243.70	267.45	891.00			212.05					6,818.68
Листопад	5,185.09	393.75	839.82	438.95			3,348.49			50,000.00		60,206.10
Грудень	5,951.72	1,603.98	630.39	145.34	14.14		694.99				851.75	9,392.31
Разом	31,933.91	4,673.93	3,402.81	4,180.29	14.14		11,028.78			50,000.00	851.75	106,085.51

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Дивіденда	Процент на бондах	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в морґеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Реальности	РАЗОМ
Липень		95.33	595.17	67.72	600.00	72.14	25.00	385.17	16.50		1,287.30			313.80							3,458.13
Серпень		66.32	576.00		600.00	150.58	25.00	761.06	9.00		889.30		14.76	775.90		10,287.50					14,155.42
Вересень	900.00	44.17	590.85		600.00	78.80	25.00	186.36	327.50		741.30					10,000.00					13,493.98
Жовтень	500.00	69.48	748.95	49.35	600.00	243.75	25.00	175.02	15.50		454.80			947.07							3,827.92
Листопад	390.00		589.49		600.00	84.84	25.00	301.61	14.00		547.80				36,357.85	5,000.00	5,170.98				49,081.57
Грудень	1,700.00	26.12	736.21	79.42	600.00	91.10	25.00	60.04	5,501.13		484.80			1,197.05		95.08		756.67			11,352.62
Разом	3,490.00	300.42	3,836.67	196.49	3,600.00	721.21	150.00	1,869.26	5,883.63		4,405.30		14.76	3,233.82	36,357.85	25,382.58	5,170.98	756.67			95,369.64

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ. — ЗАГАЛЬНІ ПРИХОДИ І РОЗХОДИ ЗА РІК 1943-тий.

ПРИХОДИ.

	3 місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Продаж реальностей	Перенос на обезпечення бондів	Звороти	Сплати позичок	Обниження вартости реальностей	РАЗОМ
1-ий ½ рік	28,608.95	4,388.33	3,360.46	4,913.50	14.06		10,695.80								51,981.10
2-ий ½ рік	31,933.81	4,673.93	3,402.81	4,180.29	14.14		11,028.78			50,000.00	851.75				106,085.51
Разом	60,542.76	9,062.26	6,763.27	9,093.79	28.20		21,724.58			50,000.00	851.75				158,066.61

РОЗХОДИ.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т.п.	Видатки на реальности	Дивіденда	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Процент на бондах і морґедж.	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в морґеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Реальности	РАЗОМ
1-ий ½ рік	1,886.00	495.78	3,410.67	43.63	3,600.00	501.84	150.00	2,692.90	2,512.55	469.00	462.50	2,394.50	7.22	1,989.06	860.63	2,030.71	25,118.75			2,640.00	51,265.74
2-ий ½ рік	3,490.00	300.42	3,836.67	196.49	3,600.00	721.21	150.00	1,869.26		5,883.63		4,405.30	14.76		3,233.82	36,357.85	25,382.58	5,170.98	756.67		95,369.64
Разом	5,376.00	796.20	7,247.34	240.12	7,200.00	1,223.05	300.00	4,562.16	2,512.55	6,352.63	462.50	6,799.80	21.98	1,989.06	4,094.45	38,388.56	50,501.33	5,170.98	756.67	2,640.00	146,635.38

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ:

Готівка з кінцем червня 1943 остала	$ 74,239.29
Прихід за час від 1. липня до 31. грудня 1943	106,085.51
Разом	$180,324.80
Розхід за час від 1. липня до 31. грудня 1943	95,369.64
Готівка з кінцем 31. грудня 1943 остає	$ 84,955.16

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА 1943 РІК:

Готівка з кінцем 31. грудня 1942 р. остала	$73,523.93
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1943	158,066.61
Разом	$231,590.54
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1943	146,635.38
Готівка з кінцем 31. грудня 1943 остає	$ 84,955.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 84,955.16
Морґеджі	145,626.31
Бонди	318,305.84
Реальности	2,640.00
Позички членам	175.00
Разом	$551,702.31

Стан довжний:

Посмертний фонд	$482,630.90
Адміністраційний фонд	69,071.41
Разом	$551,702.31

(ДОКІНЧЕННЯ БУДЕ).

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

в 131-ші роковини народження нашого поета

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

який влаштовує

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ СТЕЙТУ МІШІҐЕН

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (MARCH 26, 1944)

в годині 1:30 пополудні

B NORTHERN HIGHSCHOOL AUDITORIUM,
WOODWARD & CLAIRMOUNT, DETROIT, MICHIGAN

Вступ вільний.

ТРАНСПОРТАЦІЯ СТРІТКАРАМИ: WOODWARD & CLAIRMOUNT з полудня, півночі, сходу і заходу привезе Вас на Концерт.

Концертова програма буде багата, в якій візьмуть участь найкращі артистичні сили, місцеві хори і співаки — солісти, місцеві і позамісцеві бесідники.

Шановні Горамдяни міста Дітройт і околиць! На це велике свято нашого ґенія-поета Тараса Шевченка. Українська Федерація стейту Мішіґен запрошує все українське громадянство, щоб разом віддати Йому поклін своєю присутністю на концерті. — **Комітет.**

ПОВІДОМЛЕННЯ

для відділів У. Н. Союзу: 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 189, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426, 429, 430 і 436 зо Союзової округи МекАду, Па.

Повідомляємо, що наша округа святкуватиме

ЗОЛОТИЙ ЮВИЛЕЙ У. Н. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 30. КВІТНЯ (APRIL 30, 1944)

В ШАМОКІН, ПА.

Рано буде відправлена в місцевій укр. кат. церкві Служба Божа, а по Службі Божій панахида за померших членів У. Н. Союзу. В год. 2. пополудні відбудеться бенкет з концертом, на якому виступить місцевий хор під управою дириґента п. Дроздяка. Будуть також промови виголошені головними урядниками У. Н. Союзу та іншими запрошеними бесідниками.

Шановні Союзовці! Місто Шамокін, це колиска народин У. Н. Союзу. У цьому місті, 50 років тому, наші піоніри положили основи під нашу орґанізацію. Там відбулись перші основчі збори, там був і перший концерт-свято У. Н. Союзу. Тому пошануймо память і заслуги цих перших піонірів нашою громадною участю в концерті 50-ліття У. Н. Союзу. Усі вище згадані відділи повинні бути обовязково заступлені на цьому святі. Відділи з подальших місцевостей, звідки всі члени не можуть прийти, повинні прислати принаймні по кілька представників на це ювилейне свято. 54,74,9

ДМИТРО КАПІТУЛА,
предсідник Союзового Окружного Комітету.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З СОЮЗОВОГО СВЯТА В НЮ ЙОРКУ.

Як не бути на золотому ювилею У. Н. Союзу в Ню Йорку? Цеж святкує 50 років народної праці, наша найстарша народня установа! Цеж свято кожного й кожної з нас, нас усіх. Тому одна наша жінка з моєї місцевости поїхала ще в суботу, щоб нічого не пропустити і вюди бути і все бачити і почути. А нас семеро зібралось вже в шестій годині рано, в неділю 5. березня, на місці, де всіли на боса і поїхали до Ню Йорку. І доїхали начас, бо зайшли до церкви при семій вулиці якраз тоді, коли Преосв. Владика Амвроз враз з духовенством ставали до Служби Божої. Оглядаємо церкву і бачимо над Тетраподом золотий символ в виді числа „50". Це дійсний символ, що притягав десятки тисяч наших людей і далі їх притягає — до великої ідеї. Неабияка то подія в нашому життю в Америці! І мимоволі думаю собі: А хто з нас присутних доживе ще числа „75", чи „100? І хто ще є з тих, що були в Союзі, як його рік істнування був числа „1". Багато до надуми дала проповідь Владики про працю У. Н. Союзу на народньому і культурному полі. І глибоко вдарило кожного в серце, як хорунжі змінили ленти на жалібний бік, а з хорів понеслось легеньке „Вічная память" — в память піонірам і помершим членам У. Н. Союзу, а прапори схилились в сторону символу „50". Куди не глянь, по церкві, а жінки чи мужчини, кожне за хустку і обтирає сльози... Чи можна такий образ забути?

А тепер про концерт в Карнеґі Гол. Був він уже докладно описаний. Але чи можна його докладно описати? Чи можна описати цікавість отих кілька тисяч людей, що заповнили галю? Чи можна ввійти в їх серця і голови? От, як я вернула з свята, то ті, що не були, питають і питають, розпитують про все, навіть і про те, як виглядав посол Глинка з Канади, чи той американець Чеймберлин. Усе хотілиб знати, а не тільки те, що вони говорили. Питають докладно, чи все так точно було, як описує „Свобода". А я кажу, що „Свобода" замало написала, а навіть не могла більше писати, бо ще казалиб, що вигадує, хвалить свою орґанізацію і себе. Бо воно всьо так гарно вийшло й так усі були вдоволені, що то тяжко повірити, щоб усе могло так добре вдатись і так людей піднести на дусі. А воно правдиво так було.

Ева Дудяк,
Ґрейт Медовз, Н. Дж.

КРИТИКОМАНИ

Бувають у нас люди такого покрою, що не вміють самі творити нічого позитивного. Вони не будують ні якоїсь поважної орґанізації, ні не творять якогось суспільного руху; не висказують своїх думок, якими шляхами ми повинні піти, ні яких нам ідей держатись. Цього робити вони не вміють.

Коли все довкруги спить, то й вони сплять, бо нема їм кого вчепитися. Але, як тільки хтось рушить ногою, щоби щонебудь розпочати, вони зараз появляються на овиді. Це ті наші „критики", „майстри-теоретики". І давай зараз критикувати і говорити, що те зле і те не добре; що та орґанізація нічого не варта, що той комітет не потрібний, що ті ідеї помилкові, або просто брехливі, що та концепція не розумна, що ті групи продажні. І так у безконечність — аж до обридження.

Коли таких критикоманів притиснете до кута і запитаєте, як властиво повинно бути, то вони зроблять здивовану й невинну міну і скажуть вам: — Ви хотілиб, щоби ми вам вказували напрямний шлях? А ваш розум де?!

Тому, на мою думку, українське громадянство не повинно звертати найменшої уваги на крик „критикоманів", бо вони не приносять найменшої користи громаді, не дають ніякої конструктивної критики, а тільки вносять роздор і кирию.

Осип Біловус,
Дітройт, Міш.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До свята 50-літнього ювилею У. Н. Союзу.

До опису святкування Золотого Ювилею У. Н. Союзу в Ню Йорку, що вже був у „Свободі", хочу додати ще дещо. Зокрема хочу згадати про участь 204 відділу У. Н. Союзу в торжестві, що відбулось в укр. прав. церкві св. Володимира. В тому торжестві взяла участь ціла парохія, Братство св. Володимира, Сестрицтво Пресв. Діви Марії, діти Рідної Школи, а далі Відділ 141 Української Народної Помочі, разом з головними урядниками цеї організації з Пітсбурга. Співав прекрасно церковний хор під проводом учителя Степана Голутяка. Були присутними і головні урядники У. Н. Союзу, а це головний контролор інж. С. Куропась, та головні радні: М. Давискиба й В. Дідик. Усіх їх врочисто повитано. Богослуження відправив архієпископ Іоан Теодорович в асисті пароха о. Весоловського і о. д-ра В. Клодницького, що провів молитву за здоровля членів У. Н. Союзу. Арх. Теодорович виголосив патріотичну проповідь, в якій підкреслив, що наш релігійний і народний розвій в Америці треба приписати в великій мірі У. Н. Союзови. Життя української імміграції звязав з мученичою історією українського народу, а сам український нарід порівнав до ледоватої гори на океані, що маючи своє глибоке заглублення в морі, може розбивати те, що стоїть їй на дорозі. Так і український нарід, що має глибоку віру, релігійну і державницьку, розбиває і розібє всі перешкоди до своєї цілі.

М. Близнак, секр. 204 від.

НІМЕЦЬКИЙ НАРІД ВІДЧУВАЄ ВТРАТУ УКРАЇНИ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (ОНА) — Шведська преса пише, що німецький нарід відчуває втрату України дуже болючо. Два роки тому, пише газета, як Ґерінґ приїхав на Україну, то писав, що там находяться такі великі багатства, про які в Німеччині навіть ніхто не мрів. На Україні, писав Ґерінґ, находиться масло, яйці, молоко, садовина, нафта, залізо, всьо, чого тільки хочете.

Німці тішились, що їх армія заняла „медом і молоком текучий край", пише одна шведська газета, хоч правду сказавши, німці малощо з того скористали, бо відступаючи, Совети знищили все, що їм вдалося. Ґерінґ писав і хвалив багатства України тільки тому, щоб піднести німецького духа і заохотити до дальшої боротьби. Тепер німці іншої співають, бо хоч вони з України багато не скористали, то всетаки мали чим хвалитись, що великий і багатий край здобули, а тепер кажуть, що вже всьо пропало.

Ось тих „русских", як пише ґазета має бути сотнями тисяч в різних таборах праці та в промислових центрах.

Легко догадатись, що є там повно українців, стягнених до Німеччини на примусові роботи, чи як военні полонені.

НАЦИСТИ РОЗСТРІЛЯЛИ У ВАРШАВІ 240 ПОЛЯКІВ

ЛОНДОН. (ОНА) — Польські державні кола в Лондоні мають вістку, що німецька поліція розстріляла недавно 240 польських громадян у Варшаві. Їх обвинувачено за те, що нібито мали мати звязки з підземними організаціями, що в лютім забили кількох німецьких урядовців. Арештованих поляків німці мучили до тої міри, що кількох слабших людей втратило память, шість зімліло перед розстрілом, а 240 вбито машиновими крісами.

На другий день на площі, де розстріляно запідозрілих в заговорі проти німецької влади, зявилося повно людей, що [illegible] і молилися за душі розстріляних. Поліція пустила на них кілька сальв і багатьох ранила.

РОСІЙСЬКА ҐАЗЕТА І НАЛЕТИ НА НІМЕЧЧИНУ.

Російська націстівська газета „Новое Слово", що виходить в Берліні, подає кожного числа про „жертви аліянтських повітряних налетів на Берлін", себто про тих росіян, що зістали вбиті, чи потерпіли в інший спосіб. Замітне, що ґазета пише про Берлін, як про столицю „гостинного народу". З цього, що ця газета пише, виходить, що багато потерпіли советські полонені та робітники, що їх стягнула націстівська влада з советських територій.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Д. Т. Лазар. — Будемо старатись дістати обидві книжки про Україну, видані в Ню Йорку і Монтреалі. Та, що видана в Ню Йорку, була видана в Парижі. Ми маємо паризьке видання. Дякуємо за те, що звернули нашу увагу на ті видання.

ТАРЗАН, ч. 939. Хлопець і джунґлева дівчина.

FROM HIS HIDING PLACE TARZAN CALLED A WARNING TO ZEELA.

Зо свого сховку Тарзан крикнув осторогу Зілі.

AND NOW, JUST AS THE SOLDIERS TOOK AIM, SHE JERKED THE ASTONISHED SLIM INTO THE BRUSH.

І підчас коли вояки націлилися на них рушницями, Зіла затягла Слима поза корчі.

"WHAT'S THE BIG IDEA?" HE DEMANDED, "ONE MINUTE YOU TRY TO KILL ME, THEN YOU SAVE MY LIFE."

„Що це має значити?" питався Слим. „Раз пробуєш мене вбити, то знову рятуєш мені життя".

"BEFORE, I HATE YOU; NOW, I LOVE YOU," THE WILD GIRL SHRUGGED.

„Передтим я тебе ненавиділа, а тепер тебе люблю", сказала дівчина.